

Ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος ή Μεγάλος Πόλεμος

1914-1918

- Κεντρικές Δυνάμεις ή Τριπλή Συμμαχία
(Γερμανία, Αυστροουγγαρία, Ιταλία)
- Εγκάρδια ή Τριπλή Συνεννόηση [Entente
Cordiale – Αντάντ]
(Ηνωμένο Βασίλειο, Γαλλία, Ρωσία)

Αξίζει να δείτε για τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο

<https://youtu.be/9ZmMK9ZBGDc> Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΤΩΝ ΧΑΡΑΚΩΜΑΤΩΝ

<https://youtu.be/GpB3w7aRqQA> Α ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ ΓΕΝΙΚΑ

<https://youtu.be/loXBvtOlPKc> ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΕΣ ΑΠΩΛΕΙΕΣ

<https://youtu.be/ru4cgrskwK8> Η ΧΡΗΣΗ ΝΑΡΚΩΝ

https://youtu.be/XM_OZgjVie0 Η ΧΡΗΣΗ ΧΗΜΙΚΩΝ ΑΕΡΙΩΝ

https://youtu.be/yDb_Tx1-mfM Η ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΤΩΝ TANK

<https://youtu.be/tW92DJYZIcU> ΔΙΑΦΩΝΙΕΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ-ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

https://youtu.be/WWe8KI_iEsA ΒΑΣΙΛΙΚΕΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΙΣ

<https://youtu.be/HEpBiaHmXjA> ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΚΘΡΟΝΙΣΗ ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

<https://youtu.be/aov2pV8vYoM> ΠΡΟΣ ΤΗ ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΩΝ ΒΕΡΣΑΛΙΩΝ

<https://youtu.be/nPDi3eD6WUc> ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ Α΄ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

<https://youtu.be/jGa6m2r4E78> Η ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΩΝ ΣΕΒΡΩΝ

Αποσπάσματα από τα
ντοκιμαντέρ WORLD WAR 1
IN COLOUR και ΠΑΝΟΡΑΜΑ
ΤΟΥ ΑΙΩΝΑ

Τα αίτια του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου

- **Ιμπεριαλισμός < imperium: εξουσία**

- Η πολιτική επέκτασης των βιομηχανικά ανεπτυγμένων κρατών σε βάρος άλλων κρατών ➡ επιθετικότητα Γερμανίας (πρώτες ύλες, καύσιμα, αγορές): αναδιανομή αποικιών ≠ Ηνωμένο Βασίλειο, Γαλλία

- **Εθνικισμός: η εξύψωση ενός κράτους σε βάρος των άλλων**

- Έντονα εθνικά αισθήματα των λαών, προτεραιότητα του πολέμου έναντι της ειρήνης

- **Μιλιταρισμός: ο υπερτονισμός των στρατιωτικών αξιών**

- Ανάπτυξη της γερμανικής πολεμικής βιομηχανίας, στρατιωτική ενίσχυση της Γερμανίας
- Κλιμάκωση των στρατιωτικών εξοπλισμών, ο πόλεμος ως μέσο επίλυσης διαφορών

Η αφορμή

Ι.Π.ΑΜΠΕΛΑΣ ΜΟΥΣΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ
ΧΑΝΙΩΝ

- Ιούνιος 1914: Δολοφονία διαδόχου του αυστριακού θρόνου Φραγκίσκου Φερδινάρδου στο Σεράγεβο από έναν Σέρβο εθνικιστή
- Διαδοχικές κηρύξεις πολέμων μεταξύ των ευρωπαϊκών κρατών

Ένας παράλογος ενθουσιασμός ...

London and Paris On the Day That War Was Declared

ON THE NIGHT OF AUG. 4, 1914, WHEN GREAT BRITAIN DECLARED WAR AGAINST GERMANY, IMMENSE CROWDS SURGED ABOUT BUCKINGHAM PALACE IN LONDON AND CHEERED THE ROYAL FAMILY ON THE BALCONY.

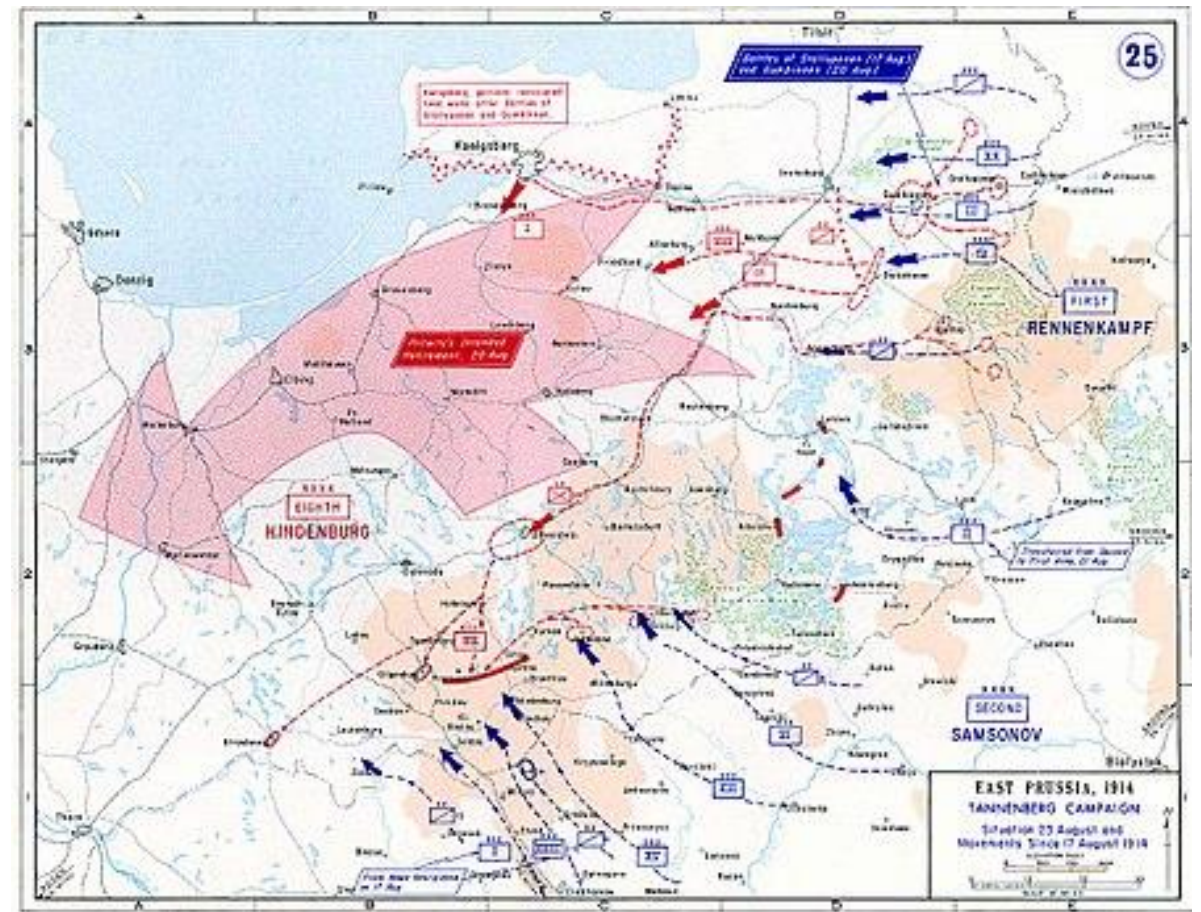
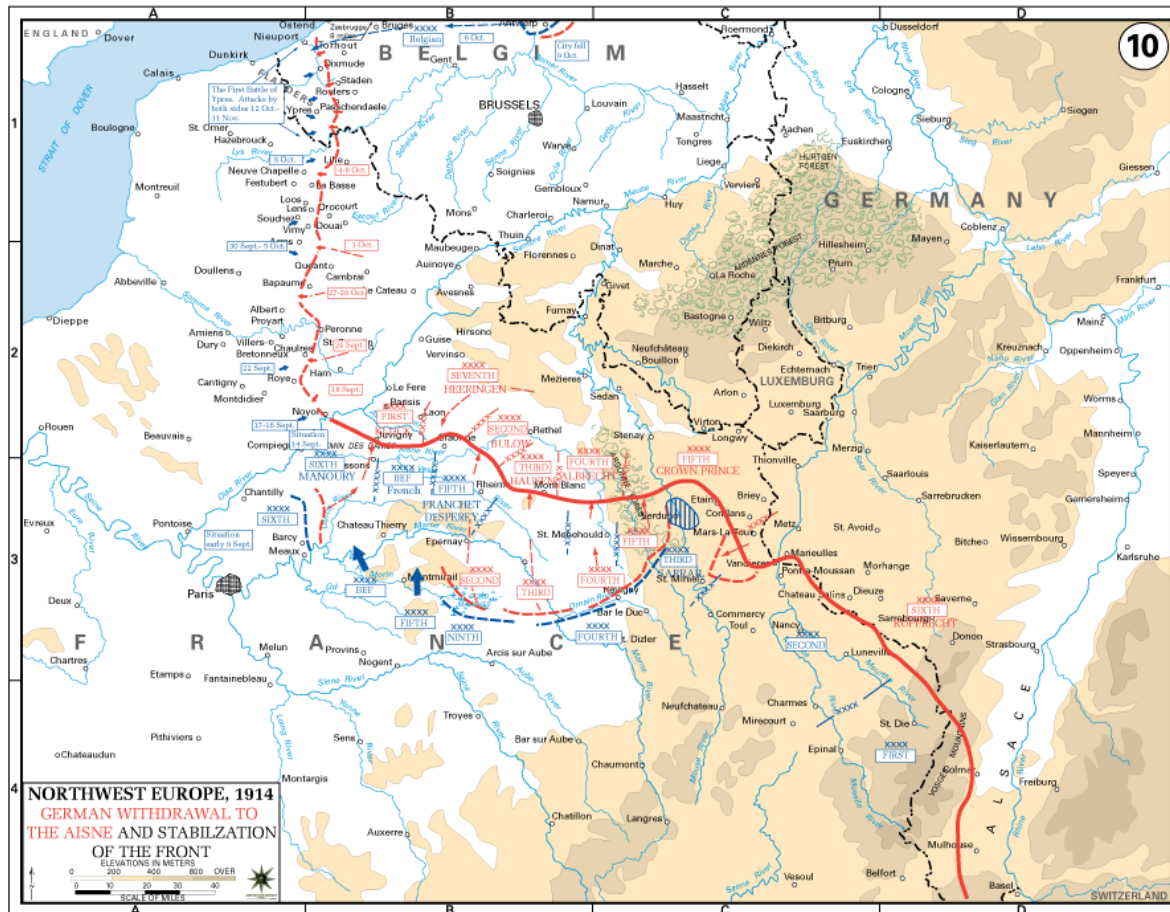
(© Underwood & Underwood)

THE YOUNGEST CLASS OF FRENCH LADS, ONLY 17 YEARS OF AGE, CALLED TO THE COLORS AND GATHERED AT THE MONTPARNASSE STATION IN PARIS AT THE OUTBREAK OF WAR.

(© Press Illustrating Company.)

Το δυτικό μέτωπο ----- Το ανατολικό μέτωπο

Ο πόλεμος των χαρακωμάτων

1914

Οθωμανική Αυτοκρατορία
με τις Κεντρικές
Αυτοκρατορίες

1915

Βουλγαρία με τις
Κεντρικές
Αυτοκρατορίες

Ιταλία με την Αντάντ

Ελλάδα: «ουδετερότητα»:
σύγκρουση Βενιζέλου-
Κωνσταντίνου

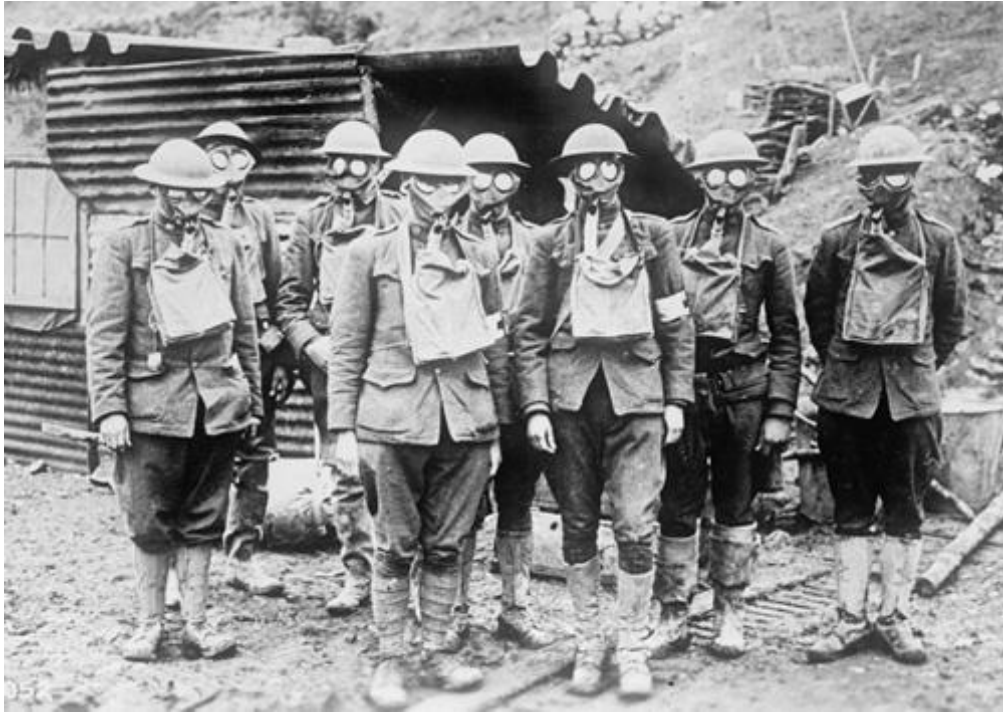

Οι σημαντικότερες μάχες

- **1914:** Η μάχη του Μάρνη (δυτικό μέτωπο): οι Γάλλοι αποκρούουν τη γερμανική επίθεση
- **1915:** Η μάχη στα Δαρδανέλια (Καλλίπολη): αποτυχία της Αντάντ – νίκη Οθωμανών
- **1916:** Η μάχη στο Βερντέν (δυτικό μέτωπο): Γερμανική αντεπίθεση εναντίον των Γάλλων – Χιλιάδες νεκροί
- **1916:** Η μάχη του Σομ (δυτικό μέτωπο): Γαλλοβρετανική αντεπίθεση εναντίον των Γερμανών

Νέα όπλα: η επιστήμη και η τεχνολογία στην υπηρεσία του πολέμου

Ι.Π.ΑΜΠΕΛΑΣ ΜΟΥΣΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

1917: Έτος καμπής για τον πόλεμο

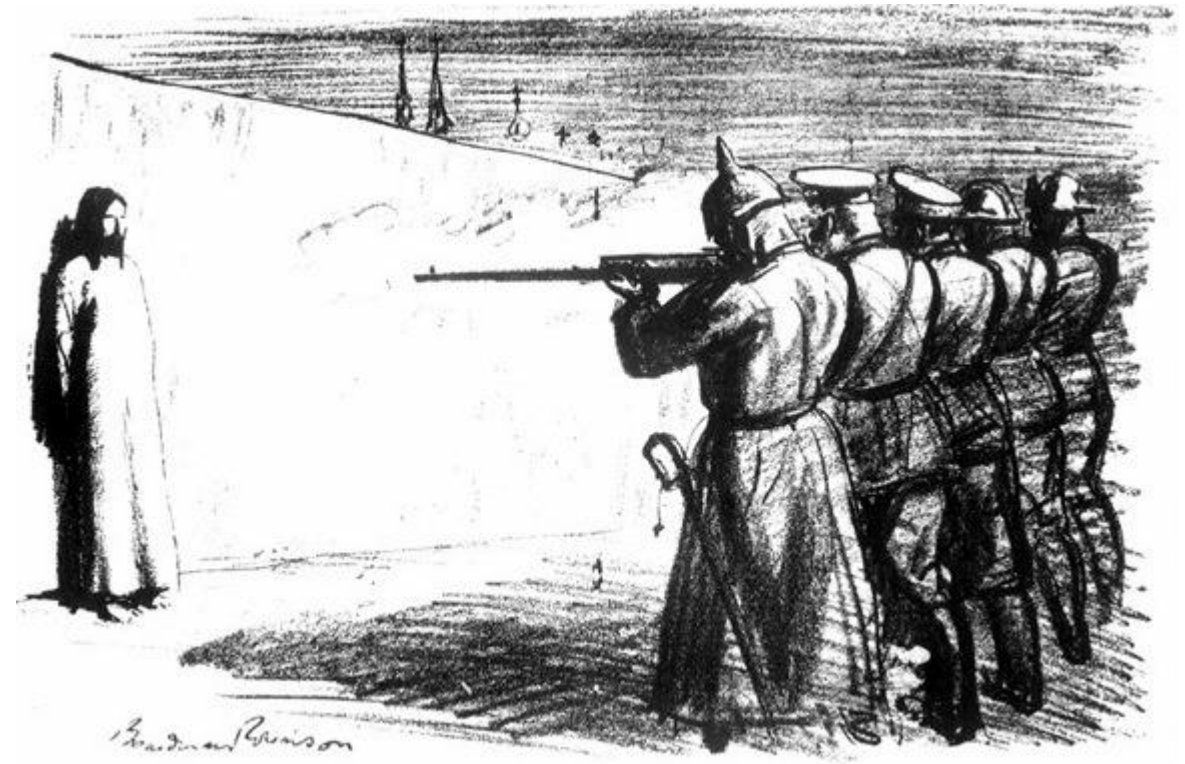
- **Ρωσία:** ρωσική επανάσταση, αλλαγή στάσης της σοσιαλιστικής Ρωσίας
- **Γαλλία:** σοσιαλιστικό αντιπολεμικό κίνημα
- **Η.Π.Α.:** είσοδος στον πόλεμο με το μέρος της Αντάντ
- **Ελλάδα:** είσοδος στον πόλεμο με το μέρος της Αντάντ

Προς το τέλος του πολέμου

1918

- σοσιαλιστική επανάσταση στη Γερμανία
- ανατροπή του Γερμανού αυτοκράτορα (Κάιζερ)
- συνθηκολόγηση μεταξύ των εμπολέμων

The Girl Behind the Gun

The War Budget,
December 2nd, 1915.

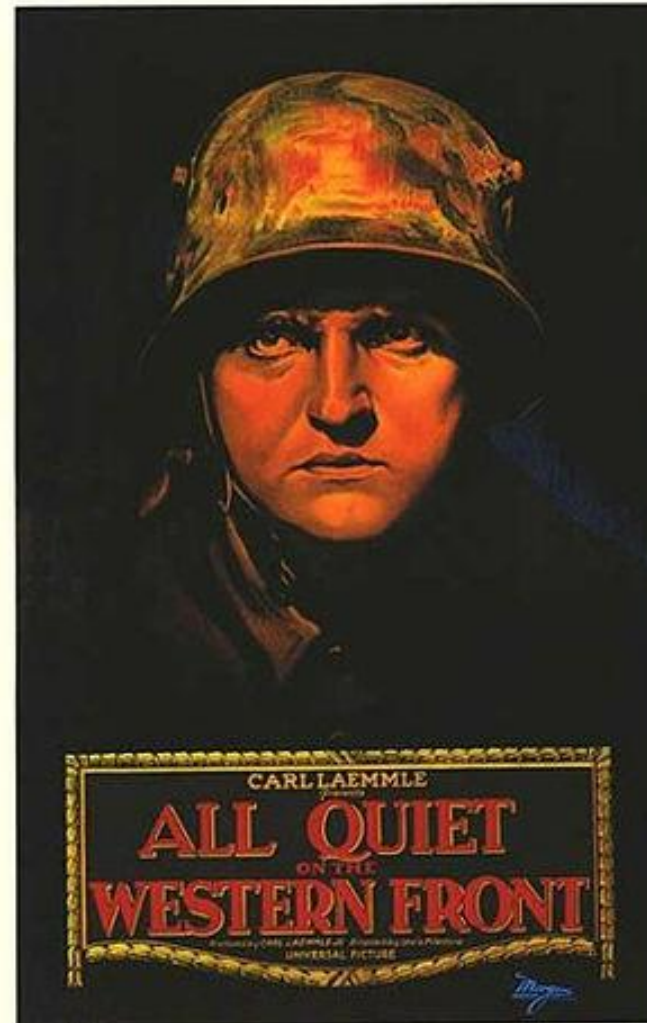

The Girl Tommy Atkins left behind him has enlisted in the great Munition Corps with "barracks" all over the country. There are now few prisons in shell and cartridge manufacture with which women cannot be trusted. Above, percussion caps are being filled, and below is a section of the testing room, where girls are popping the shell cases as they pass along a travelling belt.

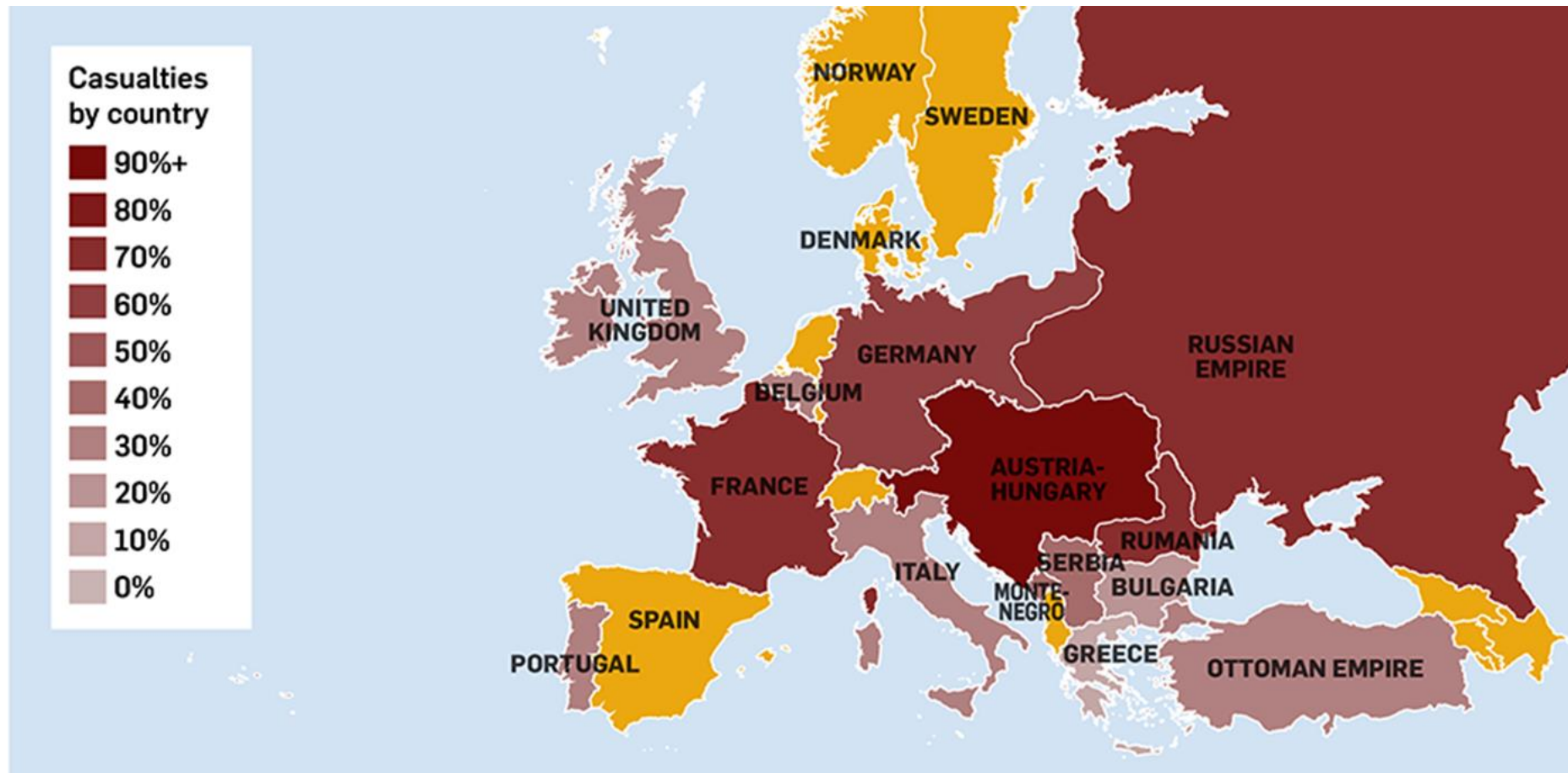

Ι.Π.ΑΜΠΕΛΑΣ

ΜΟΥΣΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ
ΧΑΝΙΩΝ

8.000.000 νεκροί – 20.000.000 τραυματίες

Η Ελλάδα στον Α΄ Παγκόσμιο πόλεμο

Ο Εθνικός Διχασμός

Ι.Π.ΑΜΠΕΛΑΣ

ΜΟΥΣΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ
ΧΑΝΙΩΝ

Η θέση του Βενιζέλου (υπέρ της Αντάντ)

Ο Ελευθέριος Βενιζέλος υποστηρίζει τη συμμαχία της Ελλάδας με την Αντάντ:

Μέχρι σήμερον η πολιτική ημών συνίστατο εις διατήρησιν της ουδετερότητος [...]. Αλλ' ήδη καλούμεθα να μετάσχωμεν του πολέμου [...] επ' ανταλλάγμασι, τα οποία πραγματοποιούμενα θα δημιουργήσωσι μιαν Ελλάδα μεγάλην και ισχυράν, τοιαύτην οποίαν ουδ' οι μάλλον αισιόδοξοι ηδύναντο να φαντασθώσι καν προ ολίγων ακόμη ετών. [...].

Ε. Βενιζέλος, Υπόμνημα προς τον βασιλιά Κωνσταντίνο, 11 Ιανουαρίου 1915.

- Συμμετοχή της Ελλάδας στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο με την Αντάντ
- Διαφύλαξη των κερδών από τους Βαλκανικούς πολέμους
- Διεύρυνση ελληνικών συνόρων

Η θέση του Κων/ντίνου (ουδετερότητα)

Η κωνσταντινική «ουδετερότητα»

Η [...] πολιτική της ουδετερότητας την οποία σταθερά πρόβαλλε [ενν. ο Κωνσταντίνος] μέχρι την αποπομπή του από τις δυνάμεις της Entente το καλοκαίρι του 1917, δεν αντιστοιχούσε, βεβαίως, σε κάποια διάθεση τηρήσεως ίσων αποστάσεων από τους δύο εμπολέμους συνασπισμούς. Ήταν απλώς η φιλογερμανικότερη δυνατή πολιτική που μπορούσε να ακολουθήσει μία χώρα της οποίας η γεωγραφική θέση την καθιστούσε όμηρο των διαθέσεων του πανίσχυρου βρετανικού στόλου που κυριαρχούσε τότε στην ανατολική Μεσόγειο.

Σε συνεχή τηλεγραφική επικοινωνία με τον γυναικαδελφό του γερμανού αυτοκράτορα – ερήμην ακόμη και των αντιβενιζελικών κυβερνήσεών του– είχε εξασφαλίσει την πλήρη έγκριση του Βερολίνου στο ζήτημα αυτό [...].

Οθωμανική Αυτοκρατορία, Βουλγαρία:
υπέρ της Γερμανίας

Προστασία της Ελλάδας από τον πόλεμο

👉 Ελλάδα: διαρκής ουδετερότητα

Ραγδαίες πολιτικές-στρατιωτικές εξελίξεις

1915

- Πρώτη παραίτηση Ελ. Βενιζέλου μετά την άρνηση του Κωνσταντίνου για συμμετοχή με τις δυνάμεις της Αντάντ.
- Εκλογές – νίκη Ελ. Βενιζέλου
- Δεύτερη παραίτηση Ελ. Βενιζέλου μετά την άρνηση του Κωνσταντίνου για επιστράτευση

- Εκλογές – αποχή των Βενιζελικών

1916

- Εισβολή γερμανικών και βουλγαρικών στρατευμάτων στην Α. Μακεδονία
- Ουδετερότητα των ελληνικών στρατευμάτων
- Κίνδυνος για απώλεια της Μακεδονίας

Κίνδυνος για τη Μακεδονία

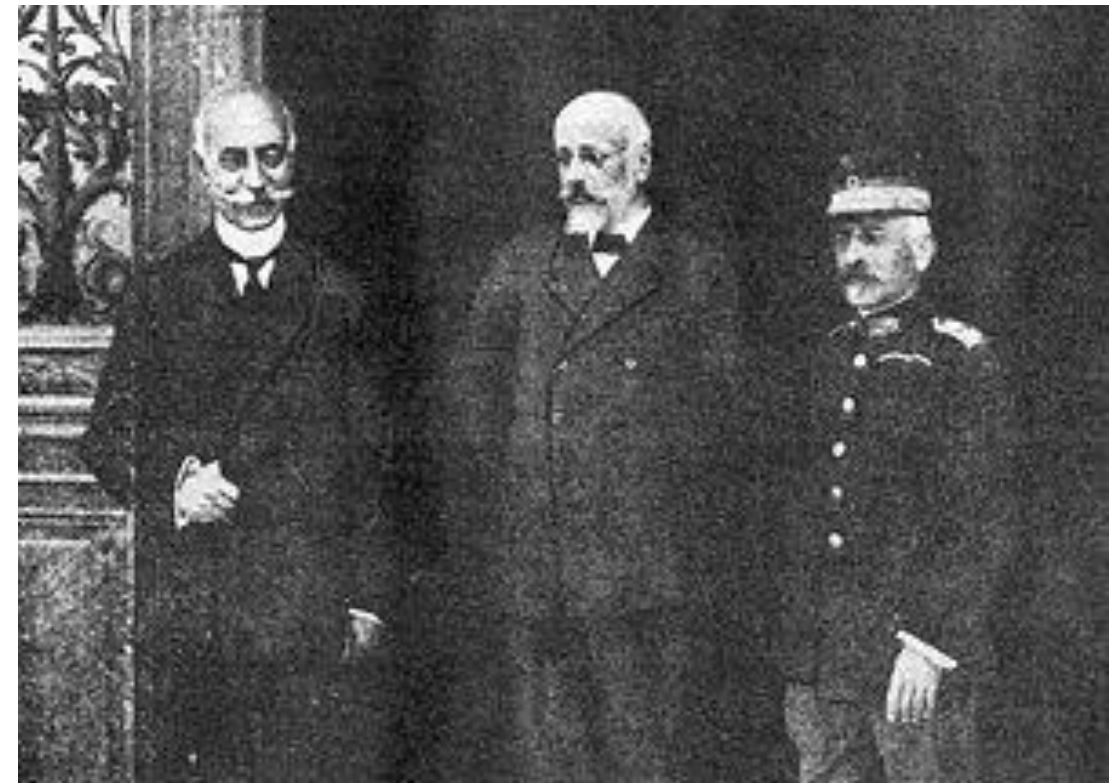

Προσωρινή κυβέρνηση Θεσσαλονίκης (1917)

- Κυβέρνηση «Εθνικής Άμυνας»
- Διαταγή του Βενιζέλου για επιστράτευση
- Η Ελλάδα στον πόλεμο με το μέρος της Αντάντ

Η Ελλάδα χωρίζεται στα δύο:

- Το κράτος των Αθηνών
- Το κράτος της Θεσσαλονίκης

Κουντουριώτης, Βενιζέλος, Δαγκλής

Η έξωση του Κωνσταντίνου (1917)

Γαλλικό πλοίο βομβαρδίζει την Αθήνα (1916)

- Κατάληψη του Πειραιά από τις Δυνάμεις της Αντάντ
- Ναυτικός αποκλεισμός της Αθήνας από τις Δυνάμεις της Αντάντ
- Έξωση του Κωνσταντίνου (όχι παραίτηση)
- Ο δευτερότοκος γιος του Αλέξανδρος στον θρόνο
- Νέα Κυβέρνηση του Ελ. Βενιζέλου
- Επίσημη κήρυξη πολέμου εναντίον των Κεντρικών Δυνάμεων

Ο Εθνικός Διχασμός: ο πρώτος εμφύλιος

- Παραστρατιωτικές οργανώσεις υπέρ του Βασιλιά
 - Διώξεις κατά των βενιζελικών
 - Ιερά Σύνοδος: ανάθεμα στον Βενιζέλο
-
- Απολύσεις φιλοβασιλικών δημοσίων υπαλλήλων, στρατιωτικών
 - Εκτοπισμός (εξορία) φιλοβασιλικών

«Ψωμί, ελιά, και Κώτσο βασιλιά!»

Σύνθημα που πρωτοακούστηκε κατά το ναυτικό αποκλεισμό της "βασιλικής" (νότιας) Ελλάδας από την Αντάντ το 1917, και εξέφραζε την πλήρης πίστη στον Βασιλιά Κωνσταντίνο, ακόμα και από συνθήκες πείνας.

«Της Αμύνης τα παιδιά έδιωξαν τον βασιλιά, της Αμύνης το καπέλο έφερε τον Βενιζέλο, της Αμύνης το σκουφάκι έφερε το Λευτεράκι».

Έτσι τραγουδούσαν οι υποστηρικτές του Βενιζέλου για την επιστροφή του στην κυβέρνηση και την εκδίωξη του βασιλιά Κωνσταντίνου, τον Ιούνιο του 1917

Η λήξη του Α΄ Παγκοσμίου πολέμου

Συνθήκες ειρήνης 1919-1920:

Βερσαλιών, Αγίου Γερμανού, Νεϊγύ,
Σεβρών

Ι.Π.ΑΜΠΕΛΑΣ

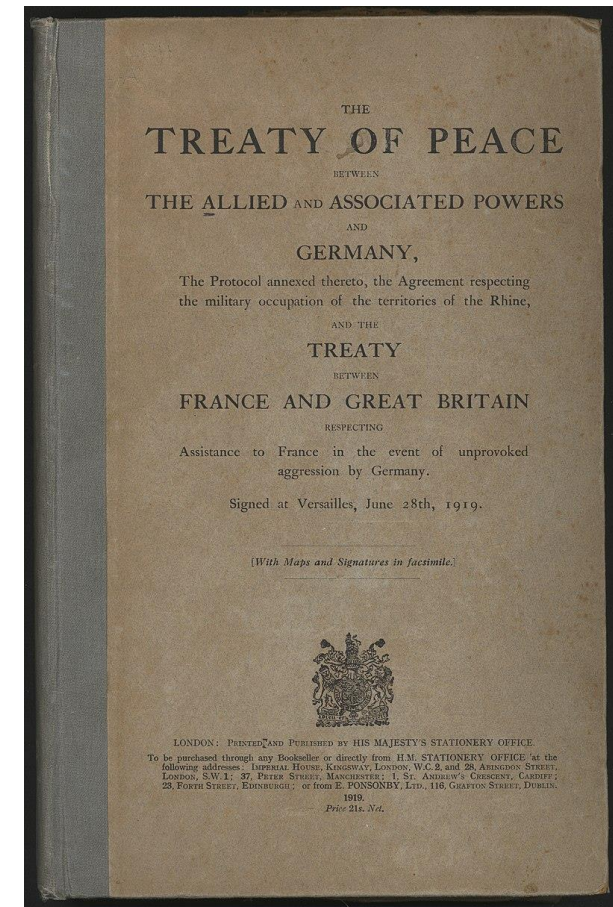
ΜΟΥΣΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ
ΧΑΝΙΩΝ

Βασικές παράμετροι των συνθηκών

- Οι ηττημένοι, οι ουδέτεροι και η ΕΣΣΔ δεν κλήθηκαν.
- Αναδιαμόρφωση του πολιτικού χάρτη της Ευρώπης
- Εξόντωση της Γερμανίας
- Αποκλεισμός της Ε.Σ.Σ.Δ.
- «Η αρχή της αυτοδιάθεσης των λαών» [Ουίλσον, Η.Π.Α.]: κάθε λαός έχει το δικαίωμα να αποφασίζει μόνος του – διάλυση των πολυεθνικών αυτοκρατοριών

Συνθήκες Βερσαλιών – Αγίου Γερμανού

- **Συνθήκη Βερσαλιών (1919):**
Γερμανία: παραχώρηση εδαφών,
αποστρατικοποιημένες ζώνες, βαριές
πολεμικές αποζημιώσεις, αφοπλισμός
- **Συνθήκη Αγ. Γερμανού (1919):**
Διάλυση της Αυστροουγγρικής
αυτοκρατορίας

Συνθήκες με ελληνικό ενδιαφέρον

Συνθήκη Νεϊγύ (1919)

- Η Βουλγαρία παραιτείται από κάθε διεκδίκηση στην Αν. Μακεδονία και τη Δ. Θράκη και τα εδάφη παραχωρούνται στην Ελλάδα.
- Αμοιβαία ανταλλαγή πληθυσμών ανάμεσα σε Ελλάδα και Βουλγαρία

Συνθήκη των Σεβρών (1920)

- Διάλυση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας
- Τα Στενά (Ελλήσποντος, Προποντίδα, Βόσπορος) υπό διεθνές καθεστώς
- Ίμβρος, Τένεδος, Αν. Θράκη στην Ελλάδα
- Ελληνική διοίκηση στην περιοχή της Σμύρνης
- Δωδεκάνησα (πλην Ρόδου) από την Ιταλία στην Ελλάδα

Ι.Π.ΑΜΠΕΛΑΣ

ΜΟΥΣΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ
ΧΑΝΙΩΝ

Η εξέλιξη των ελληνικών συνόρων

Από τη Συνθήκη της Κων/πολης
1832
έως και τη Συνθήκη των Σεβρών
1920

Με το **πρωτόκολλο του Λονδίνου**, το 1830, η Ελλάδα αναγνωρίζεται ως κράτος ανεξάρτητο και κυρίαρχο. Οι Μεγάλες Δυνάμεις με μια νέα συνθήκη στο Λονδίνο, το **1832**, αναγορεύουν τον Όθωνα βασιλιά της Ελλάδας. Η οριστική ρύθμιση για τα σύνορα του νέου κράτους γίνεται με το πρωτόκολλο του Λονδίνου (1832). Οι Μεγάλες Δυνάμεις λαμβάνουν υπόψη τους και τις εδαφικές διεκδικήσεις της ελληνικής πλευράς και τα σύνορα ορίζονται μεταξύ Αμβρακικού και Παγασητικού κόλπου. Το νέο κράτος περιλαμβάνει τη Ρούμελη, την Πελοπόννησο, την Εύβοια, τις Σποράδες και τις Κυκλάδες.

Η Αγγλία παραχωρεί τα **Ιόνια Νησιά** στην Ελλάδα.

Με τη **Συνθήκη της Κωνσταντινούπολης (2/7/1881)** η Τουρκία παραχωρεί στην Ελλάδα τη **Θεσσαλία** χωρίς τον Όλυμπο (επαρχία Ελασσόνας) και **μέρος της Ηπείρου** κατά μήκος του ποταμού Άραχθου. Ο πληθυσμός αυτών των περιοχών ήταν περίπου 300.000 κάτοικοι.

Με το τέλος των Βαλκανικών Πολέμων (1912-1913) η **Ήπειρος, η Μακεδονία, η Κρήτη και τα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου** ενώνονται με την Ελλάδα. Η έκταση της χώρας μας σχεδόν διπλασιάζεται. Αυτό είναι το αποτέλεσμα της **Συνθήκης του Βουκουρεστίου** με την οποία ρυθμίζονται τα σύνορα των βαλκανικών λαών.

Η Ελλάδα των δύο ηπείρων και πέντε θαλασσών

Τέλος του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Με τη **Συνθήκη Νεϊγύ** (1919) η Βουλγαρία, ηττημένη στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, παραχωρεί τη **Δυτική Θράκη** στην Ελλάδα. Με τη Συνθήκη των Σεβρών (1920) η Ελλάδα παίρνει την **Ανατολική Θράκη**, την **Ίμβρο**, την **Τένεδο** και την **περιοχή της Σμύρνης**.

